

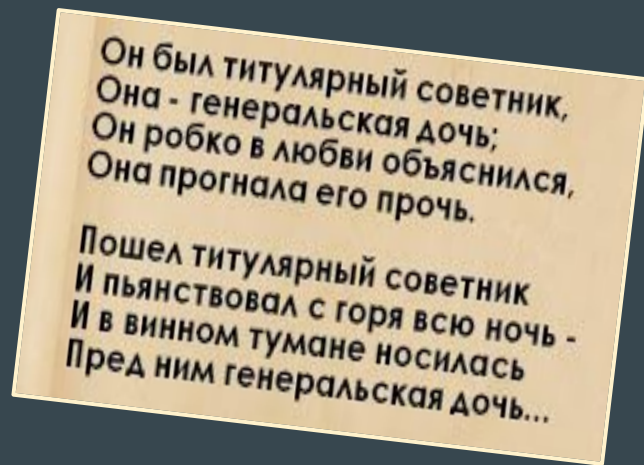
Вейнберг
Петро Ісайович
(1831-1908)

поет, перекладач, вихованець Харківського університету

Основні дати життя та діяльності

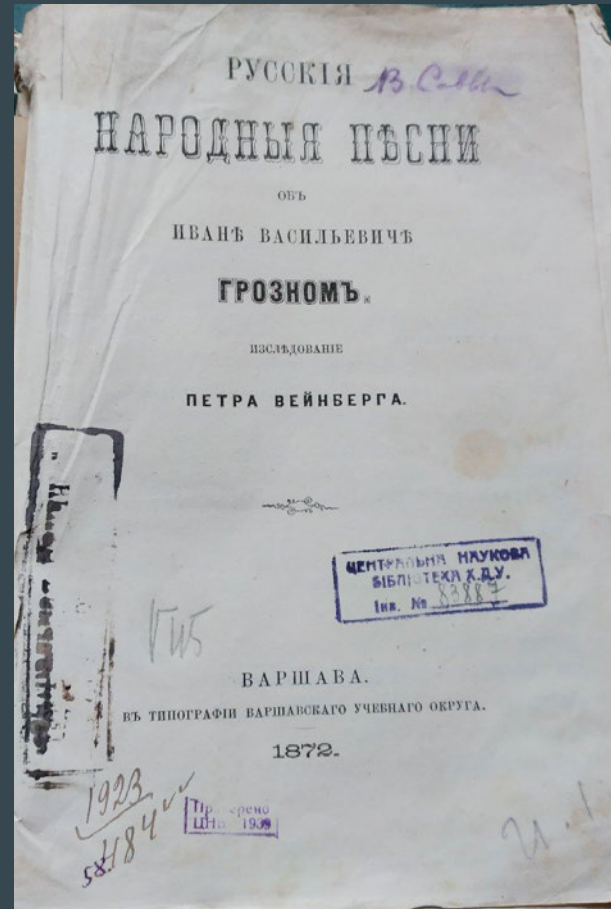
- Народився П.І. Вейнберг 28 червня 1831 року в Миколаєві, у сім'ї нотаріуса.
- Виховувався з 1835 року в пансіоні педагога В. А. Золотова, потім в гімназії при Рішельєвському ліцеї (з 1841), пізніше на юридичному факультеті ліцею.
- У 1850 році, вступив на історико-філологічний факультет Харківського університету, який закінчив у 1854 році.
- З Харкова Вайнберг поїхав до Тамбова. Під час перебування у Тамбові ним було написано і надруковано у журналі “Искра” (1859) знаменитий вірш “Он был титулярный советник”.
- Через три роки переїхав до Петербургу, де працював у журналі “Библиотека для чтения”. Співпрацював у різних виданнях.
- У 1868 році Вейнберг переїхав до Варшави, де отримав місце професора російської літератури в Головній школі (з 1869 р. Варшавський університет).

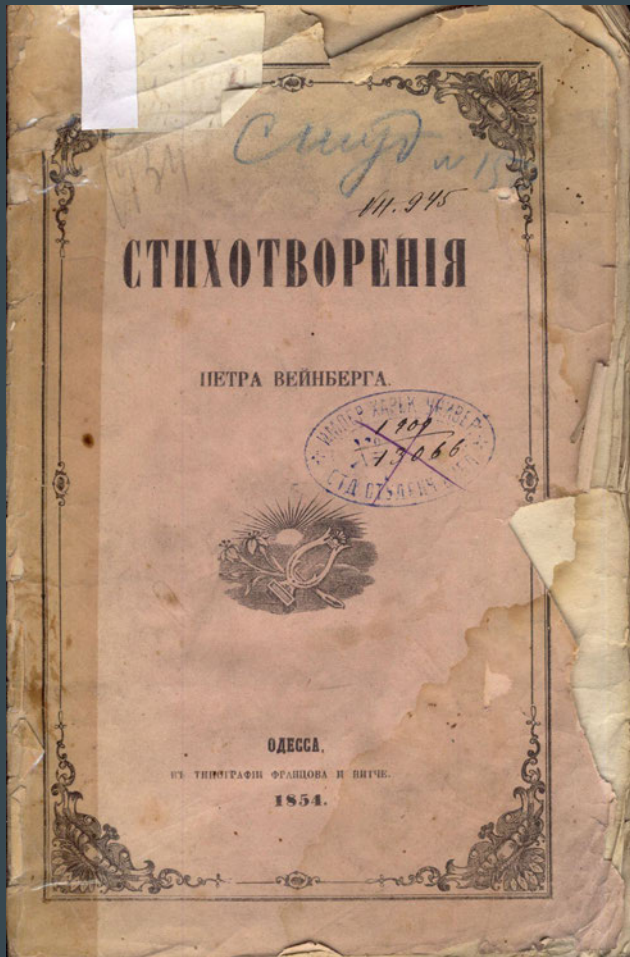

Он был титулярный советник,
Она - генеральская дочь;
Он робко в любви объяснился,
Она прогнала его прочь.

Пошел титулярный советник
И пьянствовал с горя всю ночь -
И в винном тумане носилась
Пред ним генеральская дочь...

- У 1872 році Вейнберг видав у Варшавському університеті дослідження “Русские народные песни об Иване Грозном”, які мав намір захистити як докторську дисертацію. Це було дослідження народних переказів про реальні історичні події епохи царювання Івана IV (в тому числі переказів про деспотизм правителя). Але з деяких формальних причин дослідження не було допущено до захисту. У 1872 році воно вийшло окремою книгою.
- У 1874 р. повернувся до Санкт-Петербургу. У Петербурзі Вейнберг продовжував педагогічну роботу.
- Протягом п'ятнадцяти років він читав лекції з історії російської та іноземної літератур на жіночих педагогічних курсах і драматичних курсах театрального училища, був інспектором Коломенської жіночої гімназії.
- З 1887 року - приват-доцент Петербурзького університету на кафедрі загальної історії літератури.
- Багато років Вейнберг брав безпосередню участь у діяльності Товариства для допомоги бідним письменникам і вченим. Був головою Літературного фонду.
- У 1905 році обраний почесним академіком РАН.
- Помер 16 липня 1908 року у Санкт-Петербурзі.

Багато своїх творів Вейнберг публікував у журналах, газетах, книгах. Більшість із них є букіністичною рідкістю. Збірник своїх творів Вейнберг так і не видав. Понад 80 віршів Вейнберга було покладено на музику.

У 1854 році в Одесі в світ вийшов збірник «Стихотворения Петра Вейнберга». Збірник складався головним чином з перекладів Горация, Шеньє, Гюго, Байрона, але були і оригінальні вірші самого поета.

Ты помнишь недавнюю нашу разлуку ?

Я плакаль тогда, какъ дитя,

А ты осмѣяла сердечную муку,

Со мной распрощалась шутя.

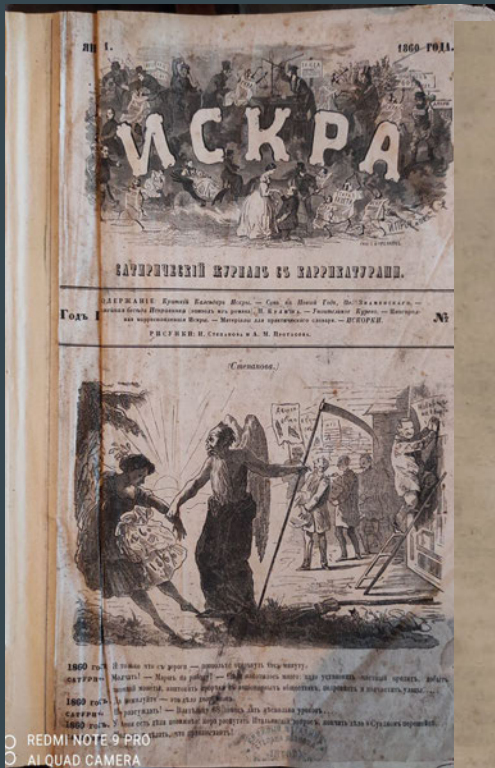
Но время скользнуло, и все, измѣняясь,

Своею пошло чередой...

Бѣдняжка, ты плачешь, съ другимъ разставаясь,

Я весель, прощаясь съ другой!...

У 1859 році почав виходити сатиричний журнал «Искра». Вейнберг був у числі перших його співробітників, і, поряд з фейлетонами, підписаними «Гейне из Тамбова», на сторінках нового видання з'явився цикл віршів “Выдержки из памятной книжки старшего чиновника особых поручений “Искры””.

ИСКОРКИ.

ОТПЫРСКИ СЕРДЦА

XII.

(Заметя на Масляной)

На столъ передо мною
Всевозможныя закуски,
И гостей своихъ блинами
Угощаю я по русски.
Но блины ѣдятся вяло;
Три, четыре — и довольно!...
Я смотрю — и сердце бьется
Очень больно, очень больно!
Предо мною воскресаетъ
Время славное былое...
Ахъ, тогда въ землѣ Россійской
Было шеня удалое!
Ахъ, у нашихъ дѣдовъ были
Всеварящие желудка, —
Ѣли плотно наши дѣды,
По четыре раза въ сутки!
А на масляной блинами
Объядлись до упаду
И выхѣли богатирски,
Въ сердца чувствую отраду!
Было время, были люди!
Было доблестное племя!
Измельчали, измельчали
Наши люди въ наше время!
Эти жиденькіе франты,
Погруженные въ заботы,
Въ современные вопросы,
Въ сочиненія и расчеты, —
Эти люди съ ихъ мечтами
О возвышенныхъ предметахъ —
Какъ ничтожны и мизерны
На объѣдахъ и банкетахъ!

Мозгъ тревожить чепухою,
А ѣдять, лишь такъ, для шутки...

Измельчали, измельчали
Всероссійскіе желудка!
И съ презрѣньемъ безотраднымъ
Я гляжу на это племя,
И съ тоскою вспоминаю
То блаженнѣйшее время,
Тѣхъ людей, что за бумагой
И за книгой не сидѣли, —
И отъ утра до полночи
Бойко пили, плотно ѣли!

Гейне изъ Тамбова.

СТАНСЫ.

(Подражаніе Пушкину).

Если воръ тебя облушитъ,
Не печалься, не сердись;
За пропажей не гонись:
День возмездья, вѣрь — наступитъ.

Частный взятокъ не беретъ
И лишь къ свѣденію приметъ;
Что украдено — найдетъ.
Что найдетъ — сейчасъ отниметъ.

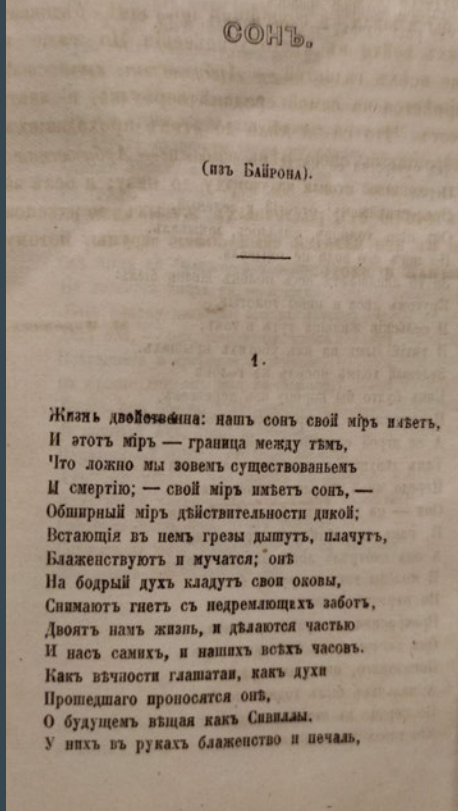
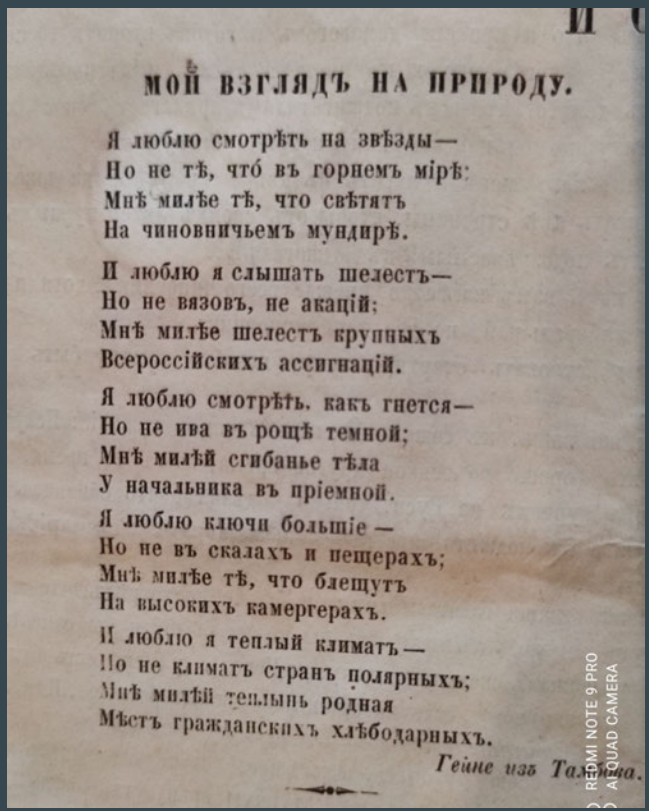
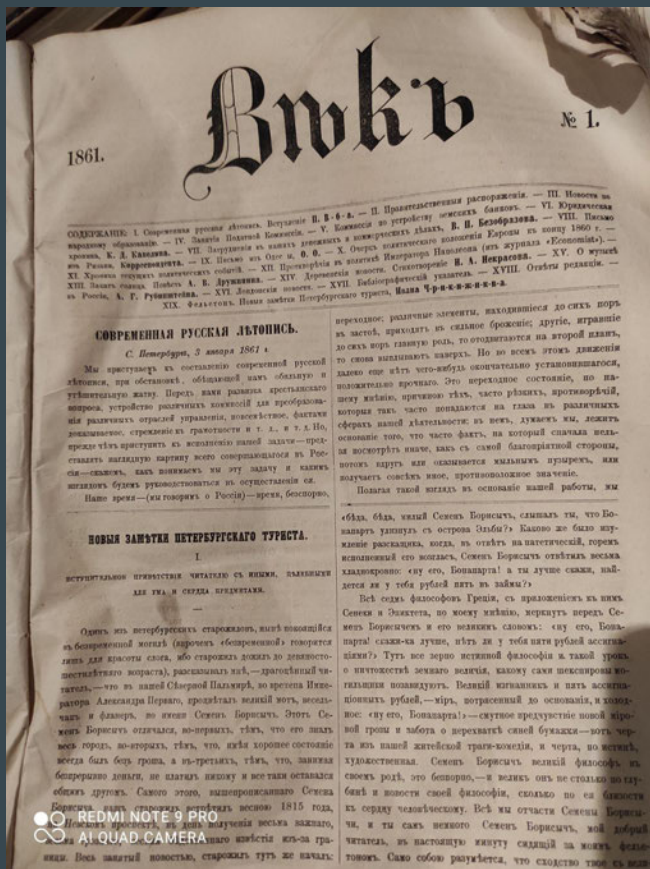
В. С. — ст.

Извѣщаемъ читателей, что г-нъ Сюзоръ начнетъ свои общія чтенія о французской литературѣ, въ воскресенье, 6-го марта. Цѣна абонимента на всѣ четыре мѣсяца 10 руб. сер. Върѣяно, и въ нынѣшнемъ году, публика не оставитъ своимъ вниманіемъ г-на Сюзора, какъ не оставила и въ прежніе годы.

Пускай, на помощь скорби женской,
Идетъ по-рыцарски Камъ-Бекъ;
Пускай общественное мнѣніе
Встааетъ на Страуса въ саду,
Пусть царскосельское правленье
Зоветь Арсеньева къ суду;
Пускай Сорокина порочитъ
Съ пустымъ бумажникомъ Зонля,
Пускай все мечется, хлопочетъ
И выбивается изъ силъ;
Оставь, мой другъ, что намъ за дѣло
До всей житейской суеты?
Вѣдь мы такъ тѣсно, такъ всецѣло
Любовью пылкою слиты...
Вѣдь мы «искусству для искусства»
Съ тобою служимъ, ангель мой...
Такъ для чего же портить чувства
Всей этой жалкой ерундой?

Гейне изъ Тамбова.

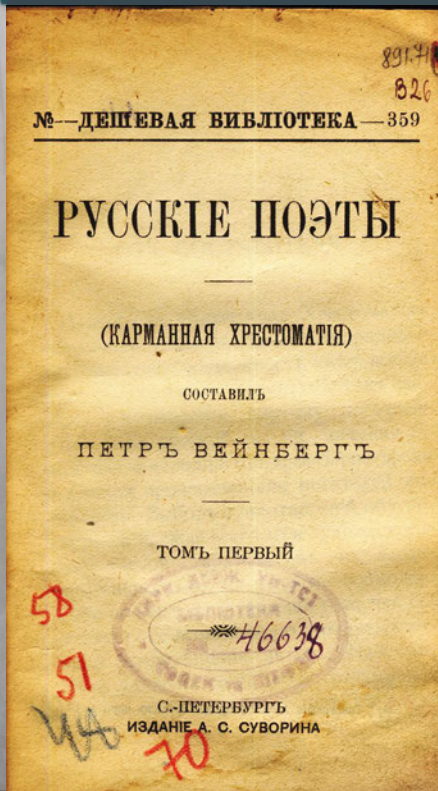
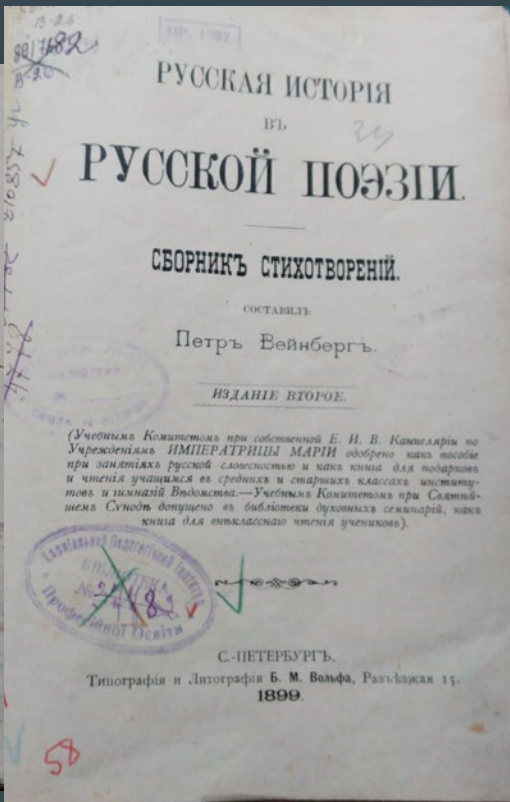
«Юнацька гарячість» і власний літературний успіх спонукали Вейнберга на створення літературного журналу під назвою «Век». Незважаючи на популярність його у читачів, журнал проіснував всього лише рік.

REDMI NOTE 9 PRO AT QUAD CAMERA

REDMI NOTE 9 PRO AT QUAD CAMERA

Велике місце в його літературній праці займало складання збірників, хрестоматій та антологій. Писав він і водевілі, і лібрето для опер. Опублікував ряд книг, присвячених історії російської літератури.

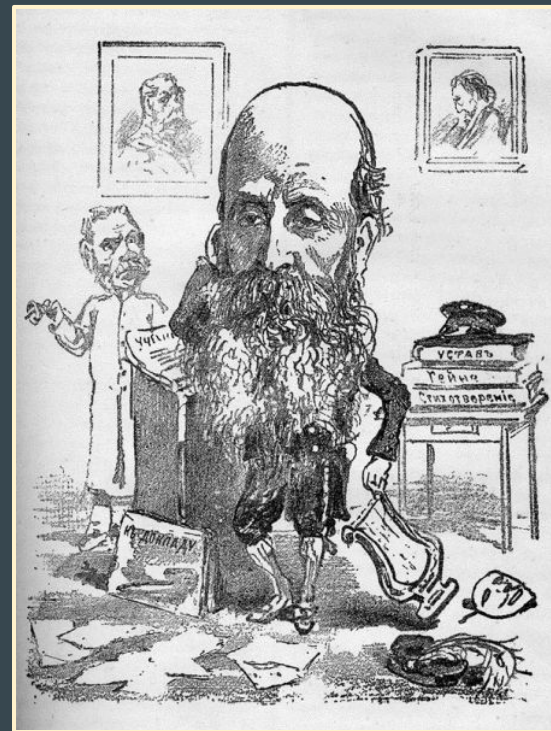

Переклади П.І. Вейнберга

Творча діяльність П.І. Вейнберга багатогранна. Більше ніж 60 тис.менників Європи та Америки переведені ним російською мовою.

Перекладацька діяльність почалася перекладом драми Ж. Санд «Клоді», надрукованої у 1851 р. у журналі «Пантеон».

Його перу належать переклади з В. Шекспіра («Отелло», «Генріх VIII», «Тимон Афінський», «Венеційський купець», «Як вам це сподобається», «Все добре, що добре закінчується», «Віндзорські насмішниці», «Комедія помилок», «Марні зусилля кохання»), Г. Лессінга («Натан Мудрий»), Р. Шерідана («Школа лихослів'я»), П.Б. Шеллі («Ченчі»), Г. Гейне («Біміні»), Г. Лонгфелло («Євангеліна»), Р. Бернса, Е. Браунінг, А. де Мюссе, Г.Х. Андерсена, Г. Ібсена, А. Міцкевича та інших видатних авторів.

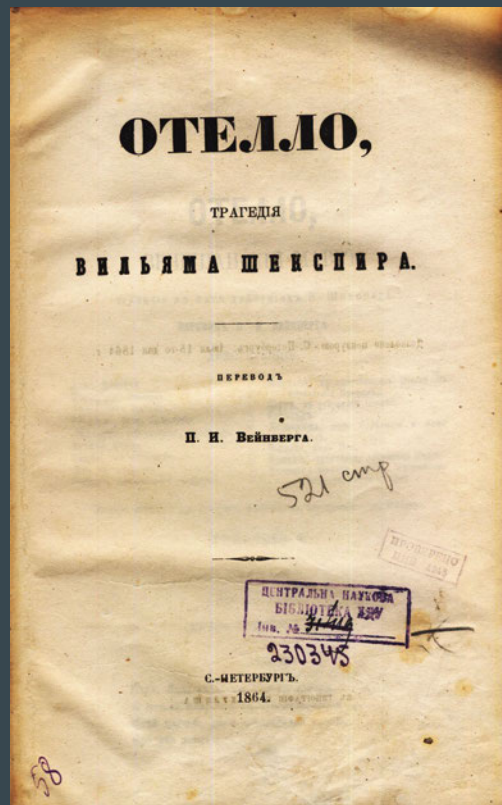
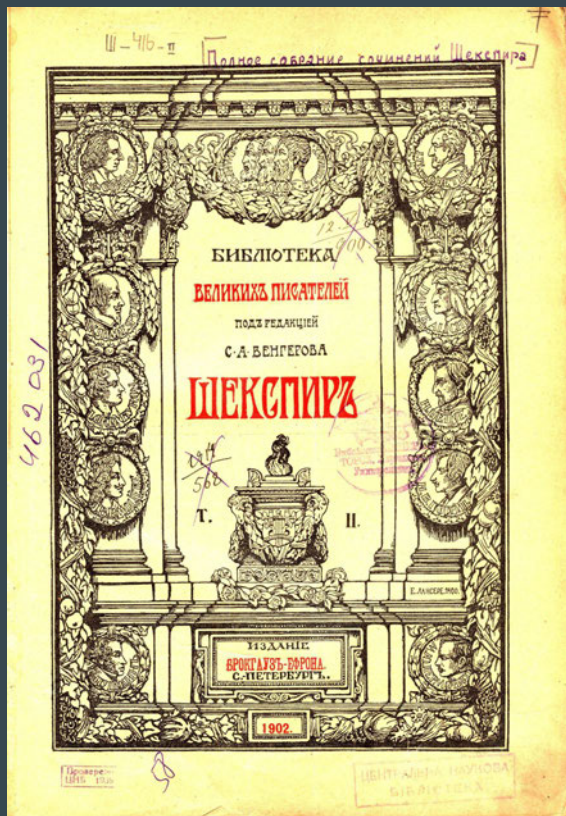

Карикатура на П.І. Вейнберга

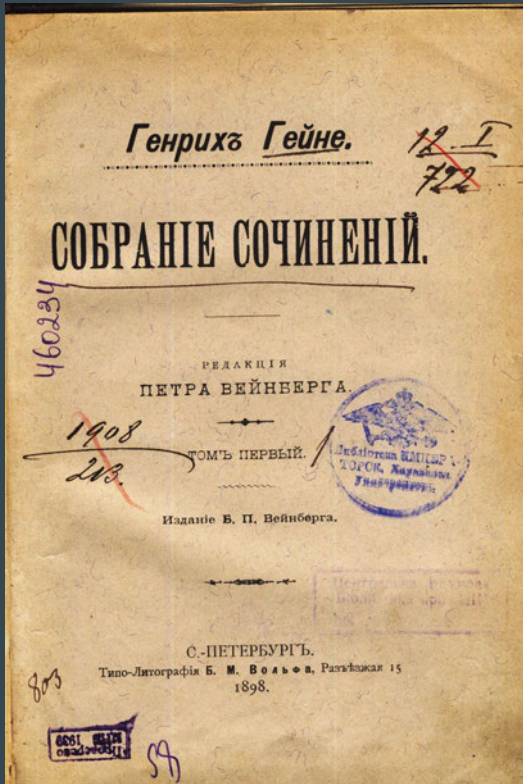
«В истории русской переводной литературы XIX века ни один переводчик ни до, ни после Вейнберга не пользовался таким авторитетом, не получал такого общественного признания и почета, каким был окружен он в конце своего творческого пути. Среди своих современников Вейнберг стяжал славу лучшего переводчика, а его переводы долгое время признавались образцовыми».

Ю.Д. Левин «Русские переводчики XIX века и развитие художественного перевода».

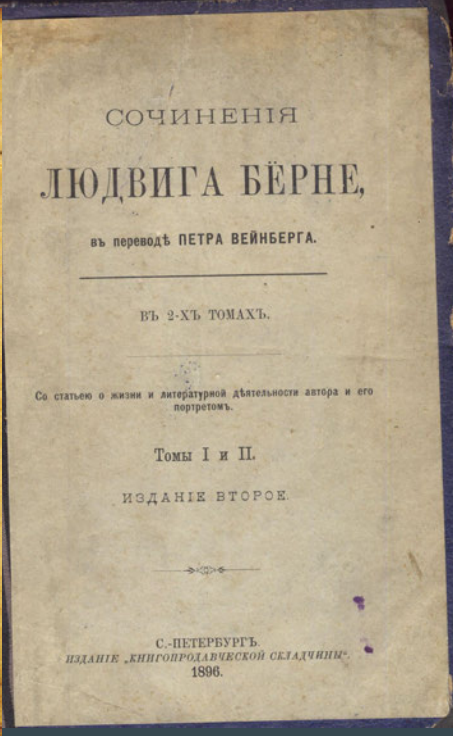
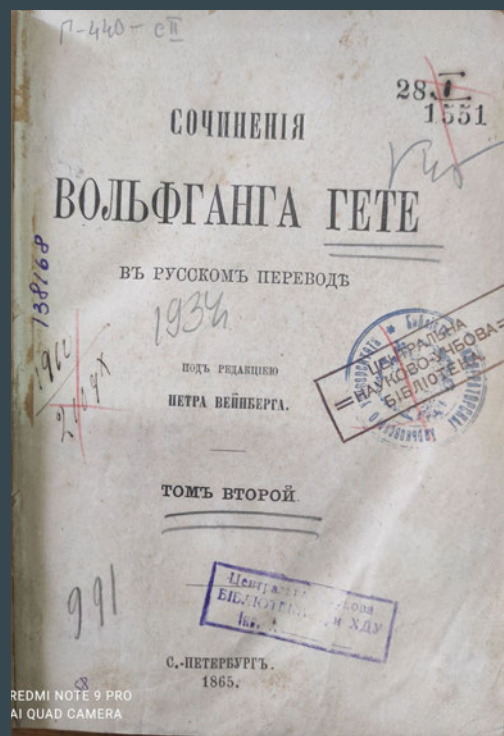
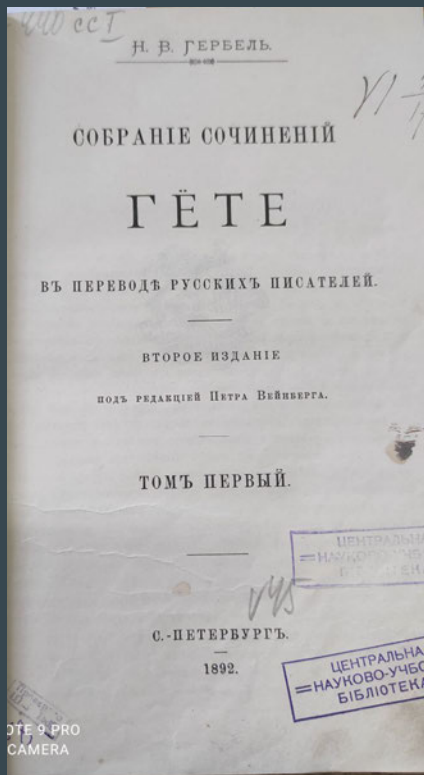

Його переклади відрізнялись дивною близькістю до оригіналів, виразністю і ясністю стилю. Всього він переклав дев'ять п'єс Шекспіра. Його переклад "Отелло" вважається неперевершеним.

Широке суспільне значення мала пропаганда спадщини Гейне, яку все життя здійснював Вейнберг. Вейнберг - редактор першого і наступних зібрань творів Гейне російською мовою. Під його редакцією двічі видавалися багатотомні зібрання творів Гейне. Останнє шеститомне вийшло у 1900 році. Більше двохсот п'ятдесяти віршів німецького класика переклав він на російську мову. Багато перекладів Вейнберга увійшли до «Книги песен» Гейне.

Під редакцією Вейнберга вийшли також зібрання творів Гете (6 т.). Подією великої суспільної значущості мало видання творів Берне у перекладі Вейнберга (2 т.).

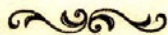
НАДѢЙСЯ!

(Изъ В. Гюго).

Надѣйся, дитя мое! завтра и завтра,
И снова все завтра! въ грядущее вѣрь!...
Надѣйся, и только что солнце восходитъ,
Молись, какъ мы молимся вмѣстѣ теперь!

Мы терпимъ, мой ангелъ, за наши проступки...

Кто знаетъ? быть можетъ, настанетъ тотъ часъ,
Когда, наградивши невинныхъ и добрыхъ,
Богъ взглянетъ за наше терпѣнье на насъ!

О, КТО БЫ НИ БЫЛЪ ТЫ

Oh, qui que vous soyez

О, кто бы ни былъ ты—старинъ или молодой,
Философъ или богачъ—знай, ежели ни разу
Воспламененному отъ ожиданья глазу
Не привелось слѣдить вечернею порой
Походку легкую, воздушное мельканье
Покрова бѣлаго, который, какъ сверканье
Чудесной молнии въ глубокой тѣмѣ ночей,
Кидасть яркй слѣдъ во тѣмѣ души твоей;

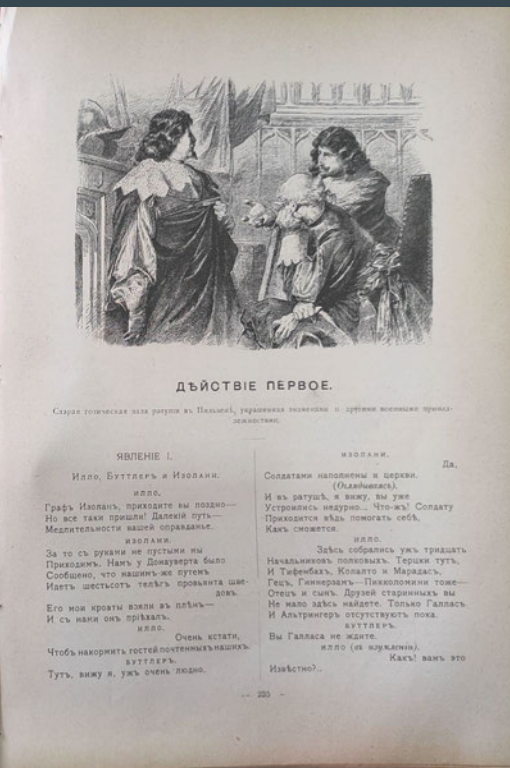
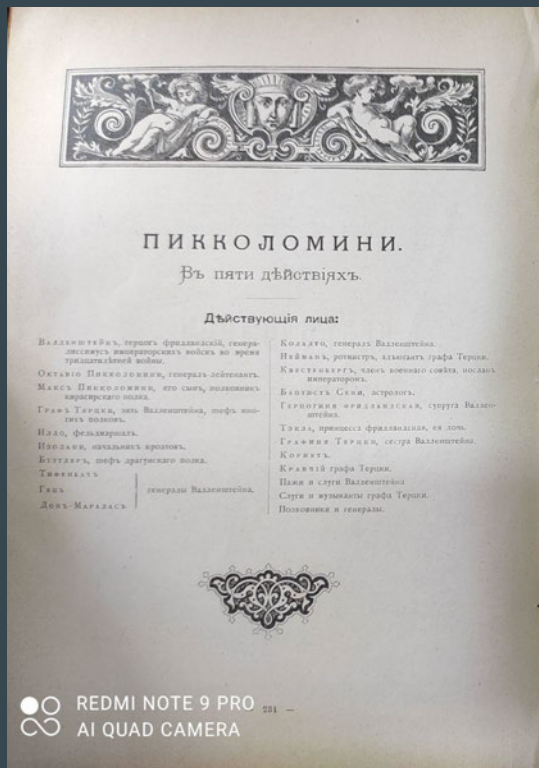
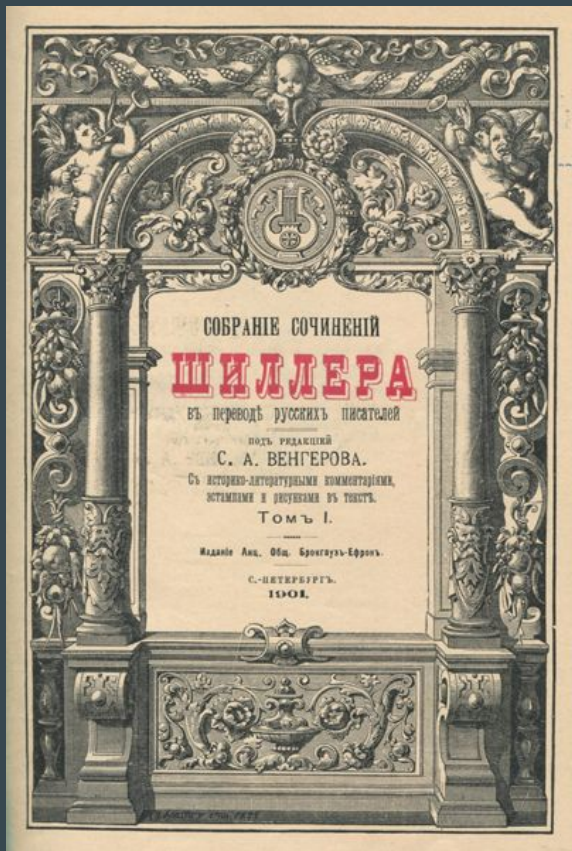
И если лишь изъ словъ влюбленнаго поэта,
Когда передъ тобой онъ плачетъ и груститъ.
Ты знаешь вышше изъ всѣхъ сокровищъ свѣта,
Блаженство, что намъ жизнь такъ чудно золотитъ—
Блаженство обладать нетронутой душою
Во всей ея красѣ, открытой, безъ границъ,
И свѣточемъ своимъ, и солнцемъ, и звѣздою
Имѣть блескъ глазъ ся сквозь чистый шелкъ рѣсницъ;

И если никогда не слыхалъ ты дрожанья
Въ своей рукѣ—другой; и если чудный звукъ
„Люблю тебя!“ души не погружалъ въ мечтанья,
Исполненна чаръ, и радостей, и мукъ;
И если никогда ты не смотрѣлъ съ презрѣньемъ
На блага, суетно волнующа кровь,
При мысли, что бѣжимъ мы здѣсь за возвышеньемъ,
Богатствомъ, почестью—когда у насъ любовь!

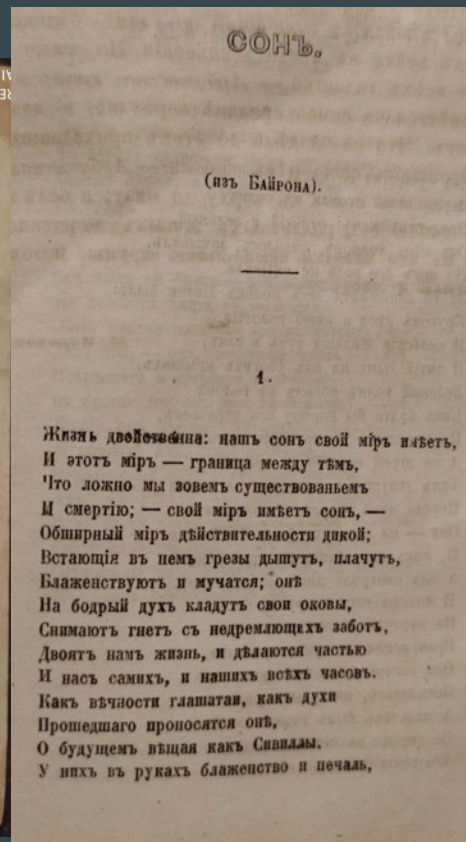
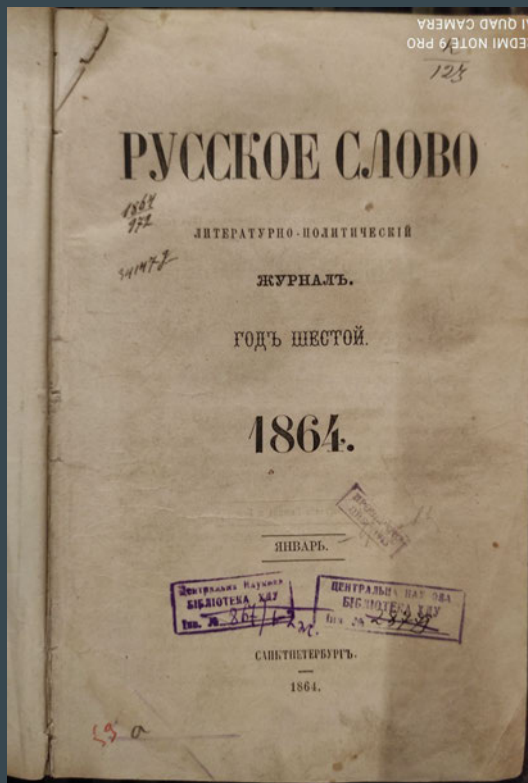
И если никогда, въ часъ общаго покоя,
Пока она спалъ, безпечная, блестя
Румяной свѣжестью,—ты, передъ домомъ стоя,
До утренней зари, не плакалъ, какъ дитя;
И ей не посылаалъ съ отчаянной мольбою
Слѣдъ въ твою душу, и ты не вѣри, что ему

Собраніе стихотвореній Виктора Гюго въ переводѣ русскихъ писателей подъ редакціей И. Ф. Тхоржевскаго. - Тифлисъ, 1896.

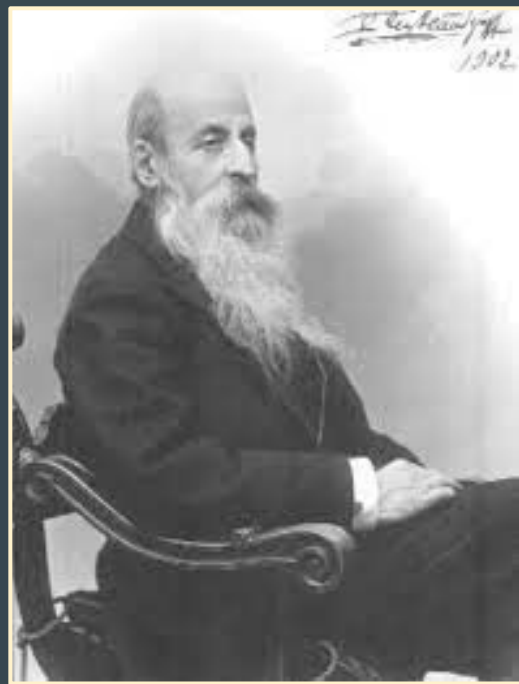
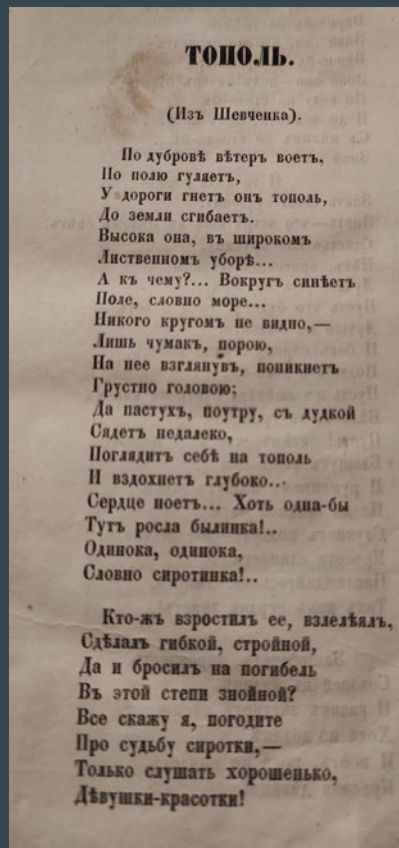
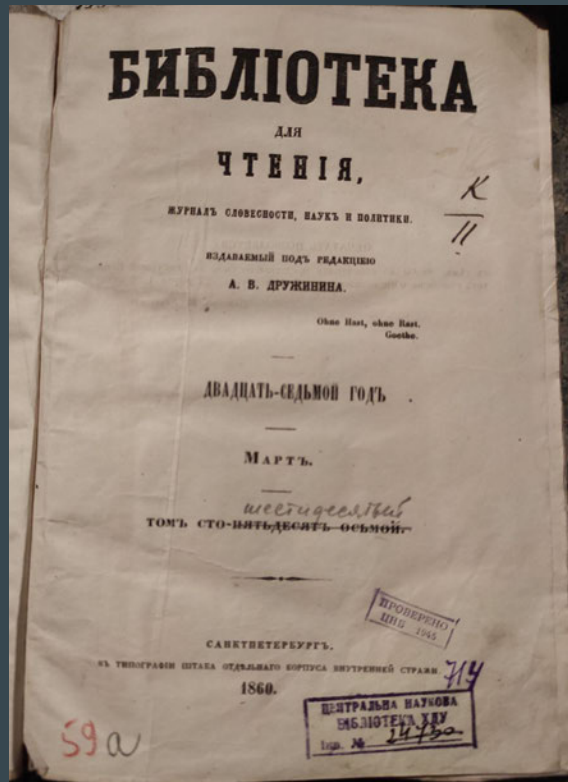
Петро Вейнберг зробив переклади дванадцяти творів для чотиритомного зібрання творів Ф. Шіллера.

Переклав ряд літературознавчих праць Лукаса Коллінза (Коллінса), присвячених життю і творчості видатних античних авторів: Есхіла, Евріпіда, Арістофана. Вони вийшли друком наприкінці 1870-х років у видавництві В. Ковалевського. П.І. Вейнберг багато друкувався у журналі “Русское слово”.

Переклав баладу Тараса Шевченка «Тополь» (переклад надруковано в журналі «Библиотека для чтения», 1860, книга 3). В журналі «Век» (1861, № 10) опубліковано фейлетон «Что нового в Петербурге», де писав про смерть Шевченка.

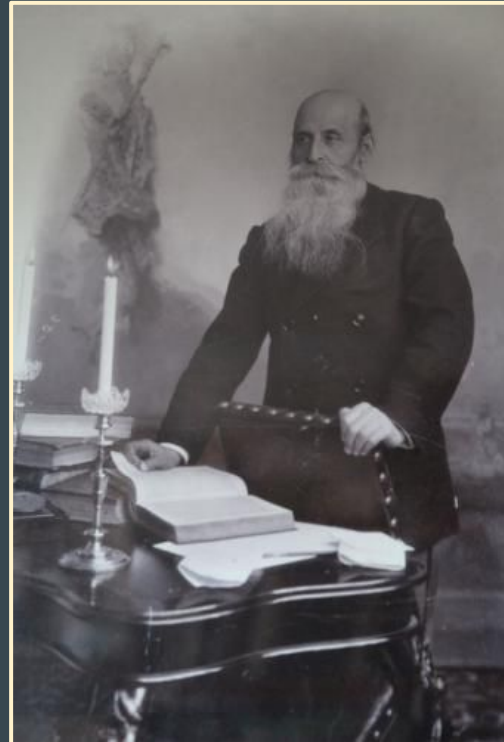
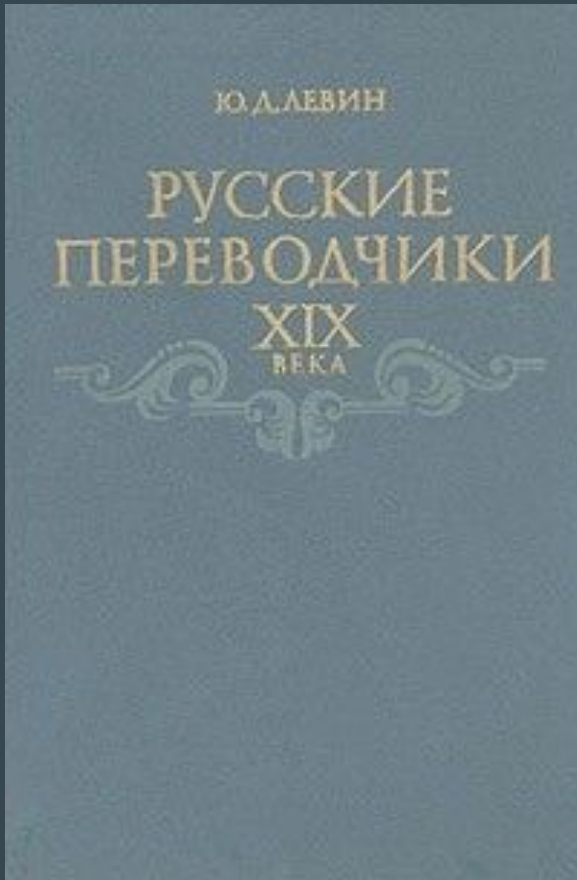

“Из моих старых друзей и знакомых единственный, живший менее особняком, старавшийся поддержать какую-то «литературную среду» — был Петр Исаевич Вейнберг. Правда, он и не был таким всепризнанным русским «поэтом», как Полонский, Плещеев, Майков. Его почитали, уважали, знали; его «Море» обожала молодежь, но... все-таки он был — главным-то образом — переводчик, «Гейне из Тамбова», душа всех литературных вечеров, хранитель «честного» литературно-общественного направления. Худой, с приятными живыми манерами, весело-остроумный — он был совершенно лыс и в профиль походил на библейского пророка. Чудесная, с серым отливом борода его — не плещеевский веер: и борода у Вейнберга — как у Авраама”.

Зинаида Гиппиус “Живые лица”

У презентації було використано матеріал з книги Левин Ю.Д. Русские переводчики XIX века и развитие художественного перевода. - Л.: Наука 1985. - С.261-288

Інтернет-посилання

- Ю. Д. Левин. П. И. Вейнберг // Русские переводчики XIX в. и развитие художественного перевода. - Л.: Наука, 1985 http://az.lib.ru/w/wejnberg_p_i/text_0270.shtml
- Рыцарь духа. Пётр Вейнберг <https://culture.wikireading.ru/h2tjkCYUZW>
- Д.Н. Жаткин. Редакционно-издательская деятельность П.И. Вейнберга в контексте русско-английских литературных связей 19 века. (На материале составленных им сборников, хрестоматий и антологий) https://dep_fl.pnzgu.ru/files/dep_fl.pnzgu.ru/redakcionno_izd_deyat.pdf
- Лазарь Медовар. Гейне из Тамбова <https://lechaim.ru/ARHIV/151/geyne.htm>